

STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ
Důvod: 490/2
PhDr. Alena Nosková
Výtisk číslo: 25
TAJNÉ

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE

40

Č. j.: inf /03234/ 40

Počet listů: 10

Počet výtisků: 26

Den vydání: 1. dubna 1988

OBSAH

Informace ze zpráv krajských (městských)
výborů strany k 30. březnu 1988

V uplynulém týdnu soustřeďovaly stranické orgány a organizace úsilí na dokončení všeplenárních schůzí a celozávodních konferencí strany, jejichž průběh dokazuje, že se v nich více než na výročních členských schůzích odrážejí především v usneseních požadavky 7. zasedání ÚV KSČ. Například v n.p. Agrozet Roudnice /Severočeský kraj/ bylo uloženo vytvořit podmínky a zavést chozrasčot na všechna střediska a spolu s tím i brigádní formy organizace práce a odměňování. Na Dole prezident Gottwald Hrdlovka přesto, že docílili v roce 1987 velmi dobré výsledky, se zaměřili na další snižování nákladů, zlepšení organizace práce a dokonalejší řízení, především konkrétními revírníky.

Rovněž v Jihočeském kraji převažuje snaha hledat východiska k dalšímu zkvalitňování práce ve vlastních podmínkách. V některých místech však zůstala usnesení v obecné rovině, například na konferenci v k.p. Silon Planá nad Lužnicí se v potřebné míře nereagovalo na otázky zkvalitňování členské základny, práce s mládeží atd. Přesto však většina konferencí řešila stávající problémy důrazněji, než tomu bylo na výročních členských schůzích. V některých diskusních vystoupeních delegátů však i zde převládala popisnost. Podobná charakteristika průběhu celozávodních konferencí je uváděna i z dalších krajů.

Ve stranických orgánech a organizacích jsou v současné době vyhodnocovány výsledky výročních jednání a získané poznatky jsou využívány v přípravách obvodních, okresních a krajských /městských/ konferencí strany.

Pozornost je věnována průběhu veřejných schůzí strany s cílem seznámit pracující se závěry výročních členských a všeplenárních schůzí i stranických konferencí a získat je pro zabezpečování úkolů hospodářské politiky strany i volebních programů Národní fronty v letošním roce. V Severočeském, ale i dalších krajích, se ve výrobních organizacích přitom nejvíce osvědčují veřejné schůze, konané v rámci menších pracovních kolektivů. Přes rozdílnou úroveň jejich přípravy je v nich vesměs ustupováno od dlouhého výčtu cí-

selných ukazatelů a důraz je kladen na konkrétní zhodnocení výsledků práce celých kolektivů i jednotlivců a na úkoly, které je nutno zabezpečit v letošním roce. Z dosavadního průběhu diskuse vyplývá i potřeba srozumitelnějšího a komplexnějšího vysvětlování zásad přestavby. Ukazuje se, že část lidí ji chápe jako cíl a nikoliv jako prostředek k dosažení zásadních změn ve všech oblastech společenského života.

MěV KSS Bratislava v informaci uvádí, že některé veřejné schůze strany nesplnily své poslání a nestaly se mobilizujícím činitelem. Byla na nich malá účast a slabá diskuse. Například v Pozemních stavbách bylo přítomno cca 16 % pracujících a ve Stavebním bytovém družstvu Bratislava nikdo nevystoupil v diskusi. Stranická organizace spatřuje příčiny v nespokojenosti pracujících se způsobem změny organizační struktury /formální změna z třístupňového na dvoustupňové řízení při zachování stávajícího stavu aparátu/. Na některých veřejných schůzích zazněla řada kritických připomínek ke stavu sociálních podmínek na pracovištích. Ukazuje se však, že u mnohých vedoucích pracovníků není chuť přetrvávající problémy řešit, což vyvolává i značnou fluktuaci. Stranické orgány a organizace se uvedeným stavem zabývají.

Se zájmem bylo přijato zveřejnění návrhu novelizace Zákoníku práce a jeho předložení k diskusi, která je zabezpečována ve všech krajích. Podle prvních ohlasů se s plnou podporou setkalo opatření ke zpřísnění postihu za nekvalitní práci a ke zlepšení pracovní kázně. Kladně je přijímáno, že zásady vytvářejí větší prostor pro rozšíření účasti pracujících na řízení a organizaci práce. Připomínky jsou k nově formulované možnosti využívat vedlejší pracovní poměr. Například v Mostě /Severočeský kraj/ jsou názory, že by zde měla být zakotvena povinnost organizace nebo pracovníka oznámit stálému zaměstnavateli navázání vedlejšího pracovního poměru.

V Bratislavě byl uvítán návrh k prodloužení doby čerpání dovolené v průběhu celého následujícího roku. Ke zkrácení výpovědní lhůty na dva měsíce se připomíná, že tato úprava může podpořit i tak dost značnou fluktuaci, zejména v těch organizacích, kde je nedostatek pracovních sil, například ve stavebnictví, chemickém průmyslu a strojírenství.

V Jihomoravském kraji se nejvíce diskutuje o odměňování, pracovní době a odpočinku, upevnění pracovněprávních a sociálních jistot. Výhrady se objevují ke způsobu rozvázání pracovního poměru a jsou vyslovovány obavy, aby nové opatření nebylo zneužito řídicími kádry k řešení pracovních a osobních konfliktů. Je zde také doporučováno organizovat besedy s odborníky k novelizaci Zákoníku práce v Čs. televizi.

Obvodní výbor KSS Bratislava V. spolu s Obvodní odborovou radou svolal na 30. března t.r. společný aktiv funkcionářů a vedoucích hospodářských pracovníků, kde jim byl podán odborný výklad novelizace Zákoníku práce a projednáno politickoorganizační i propagandistické zabezpečení diskuse. Obdobné aktivity se uskuteční v okresech ostatních krajů.

V ekonomické oblasti je věnována trvalá pozornost plnění úkolů státního plánu. V souvislosti s jejich zabezpečováním upozorňují krajské /městské/ výbory strany, že v řadě podniků a závodů přetrvává nadále nevyjasněnost plánů v letošním roce. Nadřízené hospodářské orgány rozpory důsledně neřeší a nevytvářejí reálné podmínky k plynulému plnění úkolů. V Západoslovenském kraji k 3. 3. 1988 nemělo vyřešeno plány 25 podniků. V Severočeském kraji jsou například rozporovány v n.p. Textilana a Sklářny Ústí nad Labem, Prěfa Vaňov, Přestanov a Trmice, AZNP Libouchec, v okrese Most v Chemických závodech ČSSP v Záluží i dalších podnicích a závodech ostatních okresů. Tento stav je předmětem kritiky pracujících na veřejných stranických schůzích.

Na konferenci KSČ v n.p. Kras Boskovice /Jihomoravský kraj/ bylo poukazováno, že při projednávání státního plánu byly úkoly rozporovány, přesto došlo k jejich dalšímu zvýšení ve výrobě zboží o 8 miliónů Kčs. Celozávodní výbor KSČ je považuje za nereálné. Již původní plán počítal s přesčasy ve výši 8 pracovních směn na každého pracovníka /při dynamice růstu 118,24 %/. Podobná kritika přístupu nadřízených orgánů se vyskytla na členské schůzi v Jihomoravském průmyslu masném Brno, kde přes rozpory v plánu na rok 1988 byl generálním ředitelstvím Masného průmyslu Praha zvýšen ukazatel zisku

o 37 500 000 Kčs bez jakéhokoliv vysvětlení. Podobné konkrétní příklady uvádějí i další krajské výbory.

V souvislosti s nedořešením plánu letošního roku je kritizováno, že střední články řízení věnují velkou pozornost organizační přestavbě hospodářských struktur na úkor péče o vytváření podmínek pro jeho plnění. Je upozorňováno na tendence některých vedoucích hospodářských pracovníků zachovávat stávající strukturu, snahy generálních ředitelství prosadit své další působení formou podniku. Na tyto úzké skupinové zájmy poukazují komunisté ze Závodů všeobecného strojírenství v Dubnici, závodů Stavindustria Banská Bystrica /Středoslovenský kraj/, z Pozemních staveb Lovosice /Severočeský kraj/, ze Slováckých strojíren Uherský Brod /Jihomoravský kraj/. Tyto přístupy vytvářejí atmosféru neklidu a obav z dalšího vývoje. Jsou vyslovovány názory, že následně jak vstoupí v platnost zákony o podniku a družstevnictví začne nekontrolovatelný růst cen, jako je tomu již u experimentujících podniků v restauračním stravování a podnicích poskytujících služby obyvatelstvu.

Otázky reorganizace podnikové sféry vyvolávají velkou pozornost. V podnicích a závodech jsou hledány způsoby jak do procesu rozhodování o samostatnosti podniku zapojit co nejširší okruh pracujících. Zpracovávány varianty jsou s nimi projednávány. Například v Cementárnách Čížkovice, okres Litoměřice /Severočeský kraj/, byla organizována veřejná diskuse k návrhu nového uspořádání. Ze 435 pracujících se 400 vyslovilo pro osamostatnění podniku. Toto stanovisko podpořila i ZO KSČ. Vyskytují se případy, kdy nadřízené hospodářské orgány nepovažují za potřebné, aby se k návrhu vyjádřila stranická organizace, jak to ukazuje připomínka ZO KSS Ústavu experimentální endokrinologie SAV v Bratislavě, kde tato možnost nebyla.

V ZO KSČ O2 Calofrig Borovany /Jihočeský kraj/ bylo ostře kritizováno jednání VHJ, která volí ekonomický tlak na podřízené složky k tomu, aby souhlasily s vytvořením koncernového státního podniku v rámci současné VHJ. Členové KSČ postrádají vliv a přítomnost zástupců vyšších stranických orgánů na jednáních, týkajících se těchto otázek.

V zemědělských podnicích vstoupila do závěrečné fáze příprava na jarní práce. Jejich politickoorganizační zabezpečení jsou projednána s pracovními kolektivy. Hledají se další možnosti jak překonat opožděný nástup do těchto prací. Zpoždění se projevuje i v ošetřování ozimých obilovin a řepky, které zajišťují pracovníci Slovairu. Například v Jihočeském kraji byl tento úkol v měsíci březnu v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek splněn na necelých 50 %.

V Západoslovenském kraji se již provádí příprava půdy pro setí obilovin a dalších plodin. Dosud bylo zaseto 8 000 ha jarního ječmene a započato s výsadbou raných brambor. Krajský výbor strany však upozorňuje na výrazné snížení sadby v systému Solanum z MLR z původních 1 500 ha na 500 ha. V okrese Senica chybí sadba na 700 ha v množství větším jak 2 000 tun. Situaci řeší generální ředitelství Slovosivo. Problémy se projevují i se zajištěním dodávek sadby na rok 1989, kdy kraj počítá rozšířit plochy raných brambor o více než 1 000 ha.

V okrese Prievidza /Středoslovenský kraj/ je kritizován postup středoslovenských mlékáren v nákupu mléka. Zemědělci považují za nesprávné stanovení limitu dodávek do 103 % oproti smlouvě. Každé její překročení vede ke snížení nákupní ceny i přesto, že není uspokojována poptávka po mléce a mléčných výrobcích. Zpracovatelský závod sice mléko odkoupí, ale za sníženou cenu, čímž snižuje zájem zemědělců na pokrytí spotřebitelské poptávky.

Středočeský a západoslovenský krajský výbor upozorňují na nedostatek náhradních dílů na ŠT - 180 a středočeský KV i na samosběrací vozy.

V zásobování vnitřního trhu se nadále projevuje řada nedostatků u potravinářského i průmyslového zboží. Poznatky územních stranických orgánů ukazují, že názorovou hladinu negativně ovlivňují opakující se a neřešené problémy u kvality chleba, sortimentu sýrů, masných výrobků, ovoce, brambor, toaletního papíru atd. Například na členské schůzi ZO KSČ Prior Gottwaldov /Jihomoravský kraj/ byl kritizován přetrvávající nedostatek určitých druhů potravin /rybí konzervy,

bonboniéry, trvanlivé pečivo, kondenzované mléko a minerální vody/, u textilu /bavlněné prádlo, ošacení/ a známých druhů průmyslového zboží /uváděného v předchozí informaci/. Roste nespokojenost spotřebitelské veřejnosti se zásobováním elektrosoučástkami /vypínače, zásuvky, zářivky, výbojky, startéry, žárovky, náhradní součástky do praček, vysavačů a rozhlasových přijímačů/. Například v o.p. Slovnaft Bratislava se nespokojují s vysvětlením GŘ Řempe, že dovoz žárovek, výbojek a zářivek z MLR se nerealizuje. Pracující zdůrazňují, že osvětlení pracovišť je základem bezpečnosti.

V okrese Gottwaldov /Jihomoravský kraj/ vystupují do popředí problémy s kádrovým obsazením prodejen. Zvýšila se fluktuace a úbytek pracovních sil v potravinářských a dalších obchodech, čímž dochází k omezování pracovní doby a uzavírání prodejen. Těživá situace je i v rámci podniků Textil a Oděvy Brno, kde v roce 1987 ze 4 000 zaměstnanců rozvázalo pracovní poměr 622 /po vyučení a absolventi vysokých škol/.

V řadě míst se nadále objevuje kritika na nedostatek stranického tisku, zejména Rudého práva. V této souvislosti například na obvodní konferenci KSČ Brno I bylo ostře poukazováno, že stranické orgány nedovedou uvedený stav vyřešit.

Přetrvávají připomínky k nízkému limitu uhlí pro domácnosti. V Závodech přesného strojírenství Gottwaldov jsou dotazy, proč se uhlí vyváží, když je ho na vnitřním trhu nedostatek.

V uplynulém období názorovou hladinu částečně ovlivnila úprava cen, zejména pozdní informovanost, která vedla k různým fámám a ojedinelé i ke zvýšeným nákupům potravinářského a drogistického zboží, nábytku a bavlny, například v okrese Jihlava /Jihomoravský kraj/, České Budějovice, Strakonice /Jihočeský kraj/. V této souvislosti se objevují fámy o další připravované úpravě cen. Například v k.p. Poldi SONP Kladno /Středočeský kraj/, že od dubna budou dvojnásobně zvýšeny ceny všeho zboží. Rovněž mezi občany v Horoměřicích a Přílepech uvedeného kraje se hovoří o připravovaném značném zdražení základních potravin, hlavně másla a mléčných výrobků.

V okresech Chomutov, Most, Teplice a Děčín /Severočeský kraj/ jsou zaznamenávány kritické připomínky k tomu, že znovu vstupuje v platnost devizové vybavení občanů NDR při cestách do ČSSR podle pravidel platných před 14. 1. 1988. Hovoří se především o tom, že turisté budou za neomezené prostředky u nás opět nakupovat nedostatkové zboží, čímž se zhorší již tak nedobrá situace na vnitřním trhu. V souvislosti s tím se poukazuje, že NDR neplní závazky vůči naší republice /dodávky některých strojů a zařízení/. Změna uvedeného opatření je hodnocena velmi negativně a jako nerespektování. Výrazně tomu napomohly zveřejněné údaje o počtu turistů našich a z NDR. Obdobně jsou kritizováni i občané polské národnosti a jejich nákupy, které nelze nazvat jinak než spekulací. Často vykupují zboží dovážené za devizy /kakao, rozinky, mandle, ale i konzervy, kuřata, salámy/. Vznikají také dotazy, zda je ekonomicky výhodné využívat Poláky v našem národním hospodářství.

Západoslovenský KV KSS upozorňuje na ohrožení termínu výstavby vodních děl Gabčíkovo - Nagymaros a následně pak spuštění zdrže Hrušov /1. 12. 1988/ a splavnění derivačního kanálu pro mezinárodní plavbu /1. 4. 1990/ v důsledku neplnění těžby a dopravy kamene a úkolů dovozu kapacit z PLR v objemu 6 miliónů rublů. Potvrzeno bylo jen 3 200 000.

V Jihočeském kraji je v autoopravárenství kritizován zhoršující se stav v dodávkách náhradních dílů od Mototechny. Vztahy provozovatelů autoservisu s Mototechnou se zkomplikovaly potom, když bylo přistoupeno k důslednějšímu arbitrážnímu řízení.

V ZO KSS Zemědělského a zásobovacího závodu Komárno /Západoslovenský kraj/ upozornili na nedostatek literatury s problematikou chozrasčotu a brigádní formy organizace práce a odměňování.

V Jihočeském kraji reagují někteří obyvatelé velmi citlivě na všechny změny provázející současnou úroveň služeb. Například dříve v opravně hodin seřídili digitální hodinky zdarma a nyní je za tento úkon účtováno 8 Kčs s odůvodněním, že je provozovna v samofinancování.

V Bratislavě se mezi jednotlivci vyskytly názory, že by stranické a státní orgány v souvislosti s prohlubující se demokracií měly přijmout účinná opatření ke zvýšení právní ochrany občana při opodstatněné kritice. Tím přispět k vyloučení anonymity a snížit obavy, které brání podepsání oprávněné stížnosti.

Jihomoravský KV KSČ v informaci uvádí, že tajemnice OV ČSL Kroměříž je hrubě a vulgárně napadána jako "konfidentka komunistů" v anonytech, v nichž je voláno také po přísné odplatě. Je to proto, že podepsala odsuzující stanovisko předsednictva OV ČSL k "Podnětům katolíků ..." /31 bodů/, které bylo zveřejněno v okresním tisku. Na uvedenou situaci reagoval krajský tisk /19. 3. t.r./ v článku "Kdo nesouhlasí, nechť je zničen".

Vikář Dobiáš v Liberci /Severočeský kraj/ předal tajemníkovi ONV plakát s názvem "Bratislavský pláč", který našel u kostela. V textu je uvedeno "V pátek 25. 3. 1988 došlo k brutálnímu zásahu policie proti pokojné demonstraci věřících v Bratislavě. Se svíčkou v ruce se modlili za obsazení osiřelých biskupství. Policie použila proti bezbranným lidem slzný plyn, vodní děla a speciálně vycvičené příslušníky. Najížděli auty do matek s dětmi a mlátili staré lidi. Připomeňme si tuto brutalitu". Případem se zabývá bezpečnost.

Na výroční členské schůzi ZO KSČ Pikaz Praha se v diskusi uvádělo, že pracující Východočeského kraje se posměšně vyjadřují o volbě 65 letého s. Tesaře do funkce předsedy Ústřední rady družstev. Hovoří se o tom, že by nemohl zřejmě vystačit s osobním důchodem.

Mezi občany okresu Třebíč /Jihomoravský kraj/ se objevují fámy o tom, že je připravována změna prezidenta ČSSR ze zdravotních důvodů s. G. Husáka. Novým prezidentem údajně má být s. J. Lenárt. Současně jsou zde vyslovovány požadavky a dotazy, proč doposud nebyl oficiálně vydán nový obraz generálního tajemníka ÚV KSČ s. M. Jakeše a prezidenta republiky s. G. Husáka.

V Bratislavě a ve Středoslovenském kraji vyvolalo diskusi uveřejnění statí z připravované knihy s. V. Biľaka "Mílníky môjho života". Názory na obsah a zveřejnění se různí.